

Lovforslagets Paragraffer, de stillede Ændringsforslag samt Spørgsmaalet om Lovforslagets Overgang til tredje Behandling: sattes til Forhandling under eet.

Ordføreren (Sørensen-Saksager): Jeg kan i det hele og store henholde mig til den af Udvalget afgivne Betænkning. Det kan siges, at den hidtil gældende Lovgivning paa dette Omraade har virket efter sin Bestemmelse og paa en heldig Maade. I de 2 første Love, af 1899 og 1904, var der aarligt et Beløb af 2 Millioner til Anvendelse, paa hvilke der blev lagt stærkt Beslag. De blev alle anvendt, og man havde haft god Brug for flere Midler. Ved Loven af 1909 gik man op til 4 Millioner aarligt. Det viste sig imidlertid under denne Lov, at man ikke havde Brug for saa mange Penge, og Udvalgets Flertal har derfor nu stilet efter ikke at budgettere flere Midler, end der muligt kan blive Brug for. Det er vistnok endda lidt rigeligt med de 5 Millioner, men skulde man anvende det Beløb, som Lovforslaget i Folketingets Affattelse giver Anvisning paa, vilde det blive 25 Millioner i 3 Aar. Det vilde sikkert være et alt for stort Beløb, og jeg frygter for, at man i saa Fald vilde komme til at forfejle Maalet.

Jeg skal derefter korteligt omtale de enkelte Ændringsforslag, der er stillede af Flertallet. Der er da først Ændringsforslaget under Nr. 1 til § 1, der gaar ud paa, at hvert Sogneraad kun skal vælge 2 og ikke 3 Udsendinge til at træde sammen og vælge de 2 Kommissionsmedlemmer, idet Formanden, som bekendt, vælges af Ministeriet. Man anser 3 for et ganske overflødig Tal. Man har tænkt paa de store Amter med op til 70 Kommuner, de skulde altsaa sende et overordentlig stort Antal Udsendinge for at vælge disse 2 Kommissionsmedlemmer. Man har derfor foretrukket at blive ved den tidligere Lovs Bestemmelse, der ogsaa fandtes i Ministerens Forslag. I § 2 foreslaas der efter „Byarbejdere“ indsat Ordet „Søfolk“. Naar Folketinget har indsat Byarbejderne, har man ment, at man ogsaa maatte tage Søfolk med. Langs vore Kyster er der jo adskillige, der gaar nogle Aar til Søs og saa vender tilbage til Landbruget. De er i alt Fald lige saa godt, maaske mere, kvalificerede til at nyde godt af Loven som de, der har været knyttede til Byerhverv. Ved Ændringsforslag Nr. 3 foreslaas Tallet „16“ ændret til „18“. Det forlanges altsaa, at den vedkommende skal have ernæret sig ved Landarbejde mindst 4 Aar

efter sit 18de Aar, ligesom i den nugældende Lov. Udvalget mener ikke, at det er for meget at kræve det. Selv om der lægges 4 Aar til 16 har den paagældende i den Alder dog sikkert temmeligt lidt Indseende i, hvad der kræves for at kunne være Landbruger. Der ligger i Bestemmelsen ikke noget om, at det skal være uafbrudt i 4 Aar, at den paagældende har været ved Landbruget, det kan godt være 2 eller 3 Aar, og han kan saa være gaaet over i en anden Virksomhed og derefter vendt tilbage til Landbruget. Derfor kan han altsaa godt efter Udløbet af den fastsatte Tid faa Ret til at erhverve et Husmandsbrug. Under Ændringsforslag Nr. 4 til § 8 foreslaar Flertallet, at Sætningen: „hvis Jordtilliggende ikke overstiger en Værdi af 1,200 Kr.“ udgaar. Man har ønsket dette, fordi Kommissionerne let kunde komme i Forlegenhed, hvis dette blev staaende. Det er jo nemlig altid en Skønssag, hvad Jord er værd. Hvis der ligger saadan en lille Ejendom paa en 2—3 Tdr. Land, saa kan Kommissionen, naar den skal opføre Værdien, let komme i den Forlegenhed, naar det viser sig, at Værdien er for stor, at maatte kassere denne Laanesag, skønt den vedkommende Mand har gjort de forberedende Skridt til at faa Laanet. Udvalgets Flertal har derfor ment, at det vil være rettere at lade denne Bestemmelse udgaa, saaledes at det som hidtil bliver saaledes, at Kommissionen i hvert enkelt Tilfælde maa skønne over, hvorvidt Huset kan betragtes som et jordløst Hus eller ikke. I de fleste Tilfælde har man nu den Regel at gaa efter, at naar ikke Jordtilliggendet er større, end at der lige kan holdes, ikke nogen absolut stabil Besætning, men dog nogen Besætning, saa siger man, at det er et jordløst Hus. Denne Regel mener man er lettere og rettere at følge ogsaa for Fremtiden end en Værdi af 1,200 Kr., som er et noget vagt Begreb. Vilde man have en Slags Værdimaaler, maatte man hellere sætte et vist Areal, uanset dets Godhed, fordi Værdien saa umaadelig let kan svinge.

Under Nr. 5 foreslaas efter første Stykke i § 9 indsat et nyt Stykke, saalydende: „Statslaanet maa dog ikke overstige det Beløb, der svarer til Købesummen for Jorden og Omkostningerne ved Bygningernes Opførelse eller den i Henhold til § 7 fastsatte Værdi for de Laansøgeren i Forvejen tilhørende Bygninger, og Laanet bliver altsaa eventuelt at nedsette til dette Beløb.“ Saaledes er den hidtilgældende Re-